

Alkohol- och drogpolicy

Bakgrund

Arbete, alkohol och droger går inte att förena. En drogfri arbetsplats är en förutsättning för en god arbetsmiljö. Sollefteå kommun satsar på att öka hälsa och välbefinnande och att utveckla en bra arbetsmiljö för medarbetare och förtroendevalda. Sollefteå kommun ska på ett professionellt och medmänskligt sätt hantera beroenderelaterade frågor. Målsättningen är att stödja medarbetaren i att få bort beroendet så att medarbetaren kan ha kvar sin anställning.

Det är förbjudet att vara påverkad eller berusad av alkohol eller andra droger på arbetstid, eller att låta sitt beroende gå ut över arbetsprestationerna.

Ansvar

Sollefteå kommuns alkohol- och drogpolicy omfattar alla som utför arbete åt kommunen, även kommunala bolag. I tillämpliga delar gäller den även konsulter, förtroendevalda och andra som är verksamma inom Sollefteå kommun. Alla medarbetare i Sollefteå kommun har rätt till en trygg och säker arbetsmiljö. Arbetsmiljöverkets föreskrift om Arbetsanpassning och rehabilitering (AFS 1994:1) omfattar även arbetsanpassning och rehabilitering vid missbruk av alkohol eller andra berusningsmedel.

Anställda medarbetare med alkohol- och drogberoende som går ut över arbetet har skyldighet att delta i sin rehabilitering för att komma tillrätta med sitt beroende. Vid beroende ska medarbetaren tillsammans med arbetsgivaren komma överens om nödvändiga åtgärder i den rehabiliteringsplan som ska tas fram. Vägran att delta i denna process kan leda till att medarbetaren riskerar att mista sin anställning.

I chefs roll och ansvar ingår att som företrädare för arbetsgivaren agera så att psykiska och fysiska hälsorisker förebyggs och motverkas. Som chef eller arbetsledare har man ett ansvar för att arbetsgivarens inställning i beroenderelaterade frågor är känd i organisationen. Tillämpning av alkohol- och drogpolicyn är en del i det lagstadgade arbetsmiljöansvar som ingår i chefsuppdraget. Kommunens nämnder ska ha en delegeringsordning där det framgår att ansvaret för arbetsmiljön har brutits ned och delegerats till ansvarig arbetsledare.

Som arbetskamrat bör man agera om man upptäcker att någon på arbetsplatsen innehar eller brukar droger, är påverkad av alkohol eller langar alkohol eller droger. Det kan ske genom att informera närmaste chef, skyddsombud eller facklig förtroendeman.

Skyddsombud som mottar information om beroende bör informera närmast ansvarig chef och bör därefter följa upp att ansvarig chef och medarbetare tar fram en rehabiliteringsplan så snart som möjligt, i syfte att stödja medarbetaren att ta sig ur sitt beroende.

Syfte

Sollefteå kommun ska verka för

- en alkohol- och drogfri arbetsmiljö. Med droger avses beroendeframkallande medel som exempelvis narkotika, anabola steroider och missbruk av beroendeframkallande läkemedel.
- att tidigt upptäcka och åtgärda eventuella problem för att förhindra sjukdom och utslagning på grund av alkohol- och droganvändande.
- att förebygga olyckor som är relaterade till alkohol- och drogberoende.
- att kommunens invånare ska kunna lita på att medarbetare i Sollefteå kommun utför ett fullgott arbete med iakttagande av säkerhetsaspekter i alla situationer, utan att vara påverkade av alkohol eller droger.

Förebyggande insatser

Sollefteå kommun eftersträvar ett förebyggande perspektiv på hälsa som främjar frisknärvaro, ger engagerade medarbetare och därmed skapar en god arbetsplats.

I kommunens arbetsmiljöutbildning för chefer och fackligt förtroendevalda ingår utbildning i alkohol- och drogfrågor.

Medarbetare i Sollefteå kommun ska informeras om arbetsgivarens regler gällande alkohol och droger i samband med nyanställning.

Medarbetare i Sollefteå kommun ska veta att man vid alkohol- eller drogberoende har möjlighet att erbjudas stöd för att ta sig ur sitt beroende.

Ett vanligt tecken på beroende är upprepad korttidsfrånvaro, försämrad arbetsprestation och sen ankomst till arbetet. Vid upprepad korttidssjukfrånvaro ska rehabiliteringsutredning initieras av arbetsgivaren.

Alkohol på personalfester, kurser, utbildningar eller i samband med representation.

Sollefteå kommun uppmanar sina medarbetare att iaktta måttlighet vid alkoholkonsumtion i samband med kurser, utbildningar och personalfester som anordnas av kommunen.

I samband med representation gäller kommunfullmäktiges beslut från 2004-03-29. Där framgår det att ”i samband med representationsmiddagar och där situationen så kräver, ges kommunen möjlighet att erbjuda öl eller vin till maten. Rätten att besluta om detta förbehålls kommunfullmäktiges presidium, kommunstyrelsens presidium och kommunchef.”

Rutiner vid påverkan av alkohol eller droger i arbetet

Rutiner i samband med beroende/misstanke om beroende på arbetsplatsen ska vara väl kända hos såväl chef som medarbetare.

- Medarbetare som är påverkad av alkohol eller droger ska genom tillfälligt arbetsledningsbeslut försättas ur tjänst med löneavdrag. Närmaste chef är ansvarig för att det sker. Finns skyddsombud ska chefen informera om vilka åtgärder som vidtas
- Ansvarig chef ska säkerställa att medarbetaren kommer hem på ett säkert och korrekt sätt samt förhindras att använda eget fordon. Finns det skyddsombud på arbetsplatsen kan skyddsombudet medfölja som stöd för medarbetaren
- Medarbetare ska ha möjlighet att fria sig från misstanke om alkohol- eller drogpåverkan genom drogtestning. Finns krönt alkomätare (godkänd) på arbetsplatsen kan denna användas. Om godkänd alkomätare saknas eller om drogtest ska genomföras kontaktas företagshälsovården eller Vita Villan, Sollefteå kommuns öppenvård
- Uppföljning av försättande ur tjänst bör ske närmast följande helgfria arbetsdag efter den inträffade händelsen, för att utreda behov av rehabilitering
- Det är mycket viktigt att man som ansvarig chef dokumenterar signaler om beroende, enskilda incidenter samt vad som görs med anledning av den inträffade händelsen. Ärendet bör tas upp med personalenheten för att bedöma om arbetsgivaren bör agera arbetsrättsligt
- Vid rehabiliteringsbehov finns möjlighet för ansvarig chef att få råd och stöd från personalenheten samt företagshälsovården
- Som stöd för ansvarig chef finns Sollefteå kommuns rehabiliteringspolicy

Användning av alkohol- och drogtester

Sollefteå kommun bör vi misstänkt beroende använda alkohol- och drogtester för att upptäcka och identifiera missbruk eller beroende. Syftet med tester är att i ett tidigt skede upptäcka beroende och därmed kunna vidta lämpliga åtgärder.

Provtagning och analys ska utföras på ett tillförlitligt sätt. Såväl säkerhet som den enskildes integritet måste garanteras.

Vägran att delta i tester försvårar arbetet för en säker arbetsmiljö och kan i förlängningen leda till att medarbetaren mister sin anställning.

För att säkerställa intentionerna i Sollefteå kommuns alkohol- och drogpolicy ska drogtestning genomföras:

- i samband med misstanke om alkohol- eller drogpåverkan
- i samband med rehabilitering av alkohol- eller drogberoende medarbetare
- efter olycka eller tillbud på arbetsplatsen som kan misstänkas bero på att medarbetaren varit påverkad av alkohol eller droger
- för att medarbetaren själv ska kunna fria sig från misstanke om alkohol och drogpåverkan.